

Tihomir Marojević
Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci

AKTIVNOSTI STUDIJSKOG ODJELA I ZAVIČAJNE ZBIRKE GRADSKA KNJIŽNICE I ČITAONICE VINKOVCI U 2008. GODINI

Studijski odjel Gradske knjižnice i čitaonice Vinkovci osnovan je 1968. godine.¹ U Studijskom odjelu smještena je stručna knjižnična građa i periodika iz svih područja znanosti. Uz stručnu građu Odjel posjeduje i referentnu zbirku koja se sastoji od različitih enciklopedija, leksikona, rječnika hrvatskoga jezika, rječnika stranih jezika i stručnih rječnika.² Omogućuje korisnicama pronalaženje građe za određeno područje na jednom mjestu.³

Od 2007. godine sustavno se radi na izgradnji internetske stranice Gradske knjižnice i čitaonice Vinkovci. Prostor na stranici dobili su i Studijski odjel i Zavičajna zbirka. Od trenutka kada je stranica i službeno dizajnirana i postavljena, radi se na obogaćivanju sadržajima koji će biti od koristi korisnicima i djelatnicima Knjižnice.

Tako se na stranici Studijskog odjela Knjižnice može pronaći nekoliko informacijskih pomagala koja su nastala na inicijativu ravnateljice Gradske knjižnice i čitaonice Vinkovci Emilije Pezer.

Otvaranjem stranice odmah je uočljiv *Popis časopisa u Studijskoj čitaonici*. Popis od 69 naslova složen je abecednim redom. Svaki je naslov časopisa linkom povezan na bibliografski zapis časopisa iz kojeg se može doći do informacije koje brojeve određenog naslova časopisa knjižnica posjeduje. Na ovaj način naši korisnici mogu, ukoliko posjeduju osobno računalo i internetski priključak, iz svoga doma provjeriti posjeduje li Knjižnica onaj broj časopisa koji im je potreban za rad. Od ove (2010.) godine počela se raditi i analitika, odnosno katalogiziranje članaka, kako bi se olakšao i unaprijedio pristup informacijama koje nude časopisi.

Jedan je od dokumenata koji se nudi na stranicama Studijskog odjela *Bibliografija članaka časopisa Vukovarsko-srijemski učitelj (2004. – 2007.)*. Izrađena je kako bi se olakšalo pronalaženje informacija s područja didak-

¹ Mesinger, Bogdan. *Vinkovačka čitaonica i knjižnica i kulturno – politička dinamika grada i kraja : 1875 – 1975. Vinkovci : Narodna knjižnica i čitaonica, 1976. Str. 93.*

² Sučić, Martinka; Marojević, Tihomir. *Studijski odjel* [citirano: 2008-12-24]. Dostupno na: http://www.glvk.hr/index.php?option=com_content&task=view&id=20&Itemid=55

³ Tadić, Katica. *Rad u knjižnici. Opatija : Naklada Benja, 1994. Str. 151.*

tike i pedagogije. Njome se isključivo služe profesori i nastavnici te studenti učiteljskih i filozofskih fakulteta.

Korisnicima je omogućeno slanje *mailom* tzv. *tema* u Knjižnicu. Na stranicama Odjela nalazi se obrazac u koji je potrebno navesti tražene podatke kao što su naslov rada, ključne riječi, stručna sprema... Naposljetku, u isti obrazac korisnik unosi datum dolaska u Knjižnicu. Ispunjeni se obrazac šalje *mailom* u Knjižnicu, a obveza je knjižničara pripremiti literaturu na traženu temu do datuma koji je korisnik odredio u obrascu. Od trenutka slanja teme do dolaska u Knjižnicu mora proći minimalno 48 h.

Kako se međuknjižnična posudba odvija preko Studijskog odjela, korisnicima je omogućeno dostavljanje zahtjeva za međuknjižničnu posudbu *mailom*. Na stranici se nalazi obrazac s pravilima međuknjižnične posudbe i uputama o ispunjavanju obrasca koji se ispunjen šalje u Knjižnicu. Uz podatke o knjizi, od korisnika se obavezno traže podatci kao što su ime i prezime, broj članske iskaznice i telefon, kako ne bi došlo do zlouporabe ove usluge.

Od mjeseca veljače Tihomir Marojević, knjižničar na Studijskom odjelu, uključen je u rad online usluge *Pitajte knjižničare*. Na pitanja se svakodnevno odgovara.

Knjižničari Studijskog odjela i Zavičajne zbirke priredili su nekoliko izložbi koje su bile vrlo zapažene.

Prva izložba postavljena je u mjesecu travnju povodom 150. rođendana Josipa Kozarca. Nosila je naziv *Josip Kozarac među Vinkovčanima 150 godina nakon rođenja*. Izložba je podsjetila na rad i život jednog od najvećih hrvatskih i vinkovačkih književnika.

Druga je izložba bila za vrijeme *Mjeseca hrvatske knjige*. Kao i *Mjesec hrvatske knjige*, izložba je bila posvećena životu i radu Marina Držića. Izložba je nosila naziv *Marin Držić 1508.- 2008*.

Posljednja je izložba priređena od knjižničara Studijskog odjela i Zavičajne zbirke bila posvećena Zdravku Luburiću. Izložba je postavljena prigodom gostovanja Zdravka Luburića u Knjižnici 30. listopada 2008. Po prvi put u Knjižnici je izrađen i prigodni katalog izložbe koja je nosila naziv *Zdravko Luburić ponovno u Vinkovcima*.

Sve spomenute izložbe postavili su Martinka Sučić i Tihomir Marojević.

Usporedno s razvojem stranica Studijskog odjela radilo se na razvoju stranica Zavičajne zbirke koje su obogaćene s nekoliko dokumenata. Najvažniji je dokument za Knjižnicu popis *Zavičajna zbirka Gradske knjižnice Vinkovci do 31. 12. 2007*, koji na jednom mjestu donosi sve naslove koji se nalaze u Zavičajnoj zbirci. Popis je pokazao i znatan napredak u izgradnji i

obnovi Zavičajne zbirke. Popisom iz 2002. utvrđeno je 560 naslova u Zavičajnoj zbirci⁴, dok je 31. prosinca 2007. Zbirka brojala 1047 naslova, što je povećanje za 487 naslova.⁵

Bibliografija članaka i priloga u Godišnjacima Ogranka Matice hrvatske Vinkovci 1960. – 2006. za rad je u Knjižnici najkorisnije informacijsko pomagalo. Vrlo je velika, broji gotovo 1500 zapisa članaka, jednoobrazno, abecednim redom navedenih na 71 kartici.⁶ Bibliografija je, uz Vinkovački leksikon Tomislava Šalića, polazna točka za davanje informacija koje su vezane za Vinkovce i okolice.

Zahvaljujući Svetlani Mokriš, kolegici iz Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek, knjižnica posjeduje kronološki *Popis vinkovačkih časopisa od 1874. do 1945.* Popis se također može naći na stranicama Zavičajne zbirke. Nudi osnovne informacije o svakom časopisu te podatak o posjedovanju⁷.

U sklopu stranica Zavičajne zbirke nalazi se i *Digitalizirani časopis Uspjeh*. Vinkovački časopis *Uspjeh* izlazio je 30-ih godina prošlog stoljeća. Izdavao ga je trgovac Jovan Popović (Mali). Knjižnica posjeduje pet brojeva *Uspjeha*: broj 2 (1930), 4 (1931), 5 (1932), 7 (1934) i 9 (1936)⁸. *Uspjeh* je Knjižnica nabavila zahvaljujući vinkovačkom arhivistu i povjesničaru Zlatku Vircu. Časopis je digitaliziran zahvaljujući znanju Tomislava Čorka, inženjera koji je tada još uvijek bio djelatnik Gradske knjižnice i čitaonice Vinkovci. Na stranicama Zavičajne zbirke nalazi se u pdf formatu. Valja naglasiti da je zadržao vizualni identitet, odnosno digitalizirana je inačica identična materijalnoj. Prilikom skeniranja i digitaliziranja koristio se i OCR. OCR je računalni softver dizajniran kako bi prevodio sliku otisnutog teksta s papira, koju obično učitamo sa skenera u tekst koji se može uređivati računalom, ili prevodi sliku sa znakovima u standardnu kodnu shemu predstavljajući ih u ASCII ili UNICODE kodu⁹. Pojednostavljeno, svi tekstovi *Uspjeha* mogu se preuzimati i obrađivati.

Na digitalizaciju *Uspjeha* odlučilo se iz dva razloga.

Prvi je razlog činjenica što su navedeni brojevi jedini sačuvani u Republici Hrvatskoj.

⁴ Ljubek, Jelena. Zavičajna zbirka Gradske knjižnice i čitaonice Vinkovci. // *Godišnjak za kulturu, umjetnost i društvena pitanja* 23(2005), str. 285.

⁵ Marojević, Tihomir. Zavičajna zbirka Gradske knjižnice Vinkovci do 31. 12. 2007. [citirano: 2008-12-24]. Dostupno na: http://www.gkvk.hr/images/pdf/gkvk-zavicajna_zbirka.pdf

⁶ Marojević, Tihomir. Bibliografija članaka i priloga u *Godišnjacima Ogranka Matice hrvatske Vinkovci 1960. – 2006.* [citirano: 2008-12-24]. Dostupno na: http://www.gkvk.hr/images/pdf/gkvk-bibliografija_godisnjaka.pdf

⁷ Mokriš, Svetlana. Popis vinkovačkih časopisa od 1874. do 1945. [citirano: 2008-12-22]. Dostupno na: <http://www.gkvk.hr/images/pdf/gkvk-vinkovackevinevinkovackepovijest.pdf>

⁸ Čorak, Tomislav; Marojević, Tihomir. Digitalizirani časopis „Uspjeh“ [citirano: 2008-12-22]. Dostupno na: http://www.gkvk.hr/index.php?option=com_content&task=view&id=52&Itemid=75

⁹ Ontl, Maja; Vazler, Dario. OCR : (optičko prepoznavanje jezika) [citirano: 2008-12-24]. Dostupno na: <http://www.mathos.hr/~dvazler/OCR.ppt>

Drugi je razlog mnogo važniji. Digitalizacija je *Uspjeha* pilot projekt Knjižnice koji je uvod u puno veći projekt, a to je digitalizacija svih brojeva *Vinkovačkog lista*. Plan je projekta izrađen i prijavljen Ministarstvu kulture za sufinanciranje. U trenutku pisanja članka još uvijek nije stigao odgovor Ministarstva, ali se nadamo da će sve biti u redu te da ćemo Vinkovački list u roku 2-3 godine moći pretraživati na internetu.

Svi dokumenti koji su spomenuti u radu: *Bibliografija članaka i priloga u Godišnjacima Ogranka Matice hrvatske Vinkovci 1960. – 2006.*, *Zavičajna zbirka Gradske knjižnice Vinkovci do 31. 12. 2007.*, *Popis vinkovačkih časopisa 1874. – 1945.* i *Bibliografija članaka časopisa Vukovarsko-srijemski učitelj (2004. – 2007.)* na stranicama Gradske knjižnice i čitaonice Vinkovci nalaze se u pdf formatu i pretraživi su u skladu s mogućnostima koje nudi navedeni format.

Organizirane su i dvije promocije zbirke pjesama zavičajnih pjesnika u kojima su sudjelovali knjižničari Studijskog odjela i Zavičajne zbirke. Radi se o promocijama zbirke Damira Besednika – *Kapela napuštenih duša* i Franje Nagulova – *Tanja*.

Umjesto zaključka treba dodati da su knjižničari Studijskog odjela i Zavičajne zbirke od 2008. uključeni u rad Hrvatskog knjižničarskog društva kroz *Komisiju za zavičajne zbirke* – Martinka Sučić i *Komisiju za povijest knjige i knjižnica* – Tihomir Marojević.

Literatura:

1. Ljubek, Jelena. Zavičajna zbirka Gradske knjižnice i čitaonice Vinkovci. // Godišnjak za kulturu, umjetnost i društvena pitanja 23(2005), str. 275-308.
2. Mesinger, Bogdan. Vinkovačka čitaonica i knjižnica i kulturno – politička dinamika grada i kraja : 1875 – 1975. Vinkovci : Narodna knjižnica i čitaonica, 1976.
3. Tadić, Katica. Rad u knjižnici. Opatija : Naklada Benja, 1994.

URL izvori:

1. Čorak, Tomislav; Marojević, Tihomir. Digitalizirani časopis „Uspjeh“ [citirano: 2008-12-22]. Dostupno na: http://www.gkvk.hr/index.php?option=com_content&task=view&id=52&Itemid=75
2. Marojević, Tihomir. Bibliografija članaka i priloga u Godišnjacima Ogranka Matice hrvatske Vinkovci 1960. – 2006. [citirano: 2008-12-24]. Dostupno na: http://www.gkvk.hr/images/pdf/gkvk-bibliografija_godisnjaka.pdf

3. Marojević, Tihomir. Zavičajna zbirka Gradske knjižnice Vinkovci do 31. 12. 2007. [citirano: 2008-12-24]. Dostupno na:
  4. http://www.gkvk.hr/images/pdf/gkvk-zavicajna_zbirka.pdf
  5. Mokriš, Svjetlana. Popis vinkovačkih časopisa od 1874. do 1945. [citirano: 2008-12-22]. Dostupno na:
    6. <http://www.gkvk.hr/images/pdf/gkvk-vinkovackenovinekrozpovijest.pdf>
    7. Ontl, Maja; Vazler, Dario. OCR : (optičko prepoznavanje jezika) [citirano: 2008-12-24]. Dostupno na: <http://www.mathos.hr/~dvazler/OCR.ppt>
    8. Sučić, Martinka; Marojević, Tihomir. Studijski odjel [citirano: 2008-12-24]. Dostupno na: http://www.gkvk.hr/index.php?option=com_content&task=view&id=20&Itemid=55